

İÇİNDEKİLER

TAKDİM.....	5
DOKUZUNCU BASKIYA ÖNSÖZ.....	7
SEKİZİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ.....	7
YEDİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ.....	8
ALTINCI BASKIYA ÖNSÖZ.....	8
BEŞİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ.....	8
DÖRDÜNCÜ BASKIYA ÖNSÖZ.....	9
ÜÇÜNCÜ BASKIYA ÖNSÖZ.....	9
İKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ.....	10
BİRİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ.....	11
İÇİNDEKİLER.....	13

BİRİNCİ BÖLÜM

İSPAT VE İSPAT ARAÇLARI (DELİLLER)

Ş1. İSPAT KAVRAMI, İSPATIN KONUSU VE İSPAT YÜKÜ.....	23
I. CEZA MUHAKEMESİNİN AMACI.....	23
II. İSPAT KAVRAMI.....	25
III. İSPATIN KONUSU.....	30
1. Genel Olarak İspatın Kapsamı.....	30
2. İspat Kapsamı Dışında Kalan Hususlar.....	33
IV. İSPAT YÜKÜ.....	35
V. İSPAT TÜRLERİ: DOĞRUDAN İSPAT-DOLAYLI İSPAT, SIKI İSPAT-SERBEST İSPAT.....	39
1. Doğrudan İspat-Dolaylı İspat.....	39
2. Sıkı İspat-Serbest İspat.....	41
VI. İSPATIN NİSPİLİĞİ.....	42
Ş2. İSPAT İLKELERİ.....	44
I. MADDİ GERÇEĞİN ARAŞTIRILMASI İLKESİ.....	44
II. ÇELİŞMELİ MUHAKEME İLKESİ.....	46
III. DELİLLERİN RE'SEN ARAŞTIRILMASI İLKESİ.....	49

IV. DELİLLERİN DOĞRUDAN DOĞRUYALIĞI İLKESİ	52
V. DELİLLERİN SERBESTÇE ELDE EDİLMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ İLKESİ	57
VI. NEMO TENETUR (KENDİNİ İTHAM ETMEYE ZORLANAMAMA) İLKESİ.....	62
VII. ŞÜPHEDEN SANIK YARARLANIR İLKESİ.....	65
§3. İSPAT ARAÇLARI	65
I. DELİL KAVRAMI VE İŞLEVİ	65
II. DELİLLERİN ÖZELLİKLERİ	68
1. Deliller Gerçekçi Olmalıdır	69
2. Deliller Akla ve Mantığa Uygun Olmalıdır	69
3. Deliller Olayı Temsil Edici Olmalıdır	70
4. Deliller İspat Bakımından Önemli Olmalıdır	71
5. Deliller Müşterek Olmalıdır.....	72
6. Deliller Hukuka Uygun Olmalıdır.....	73
III. İSPAT ARAÇLARININ TASNİFİ: DELİLLER VE DELİL DEĞERLENDİRME ARAÇLARI.....	74
1. Şüpheli ve Sanık Beyanları	75
A. Genel Olarak.....	75
B. İkrar.....	80
C. Susma Hakkının Kullanılması.....	86
D. İnkâra Yönelik Açıklamalar	87
E. Şüpheli veya Sanığın Başkasını Suçlaması (Atf-ı Cürüm)	88
F. Kendiliğinden Yapılan Açıklamalar	89
2. Tanık Beyanları.....	90
A. Genel Olarak.....	90
B. Yargılamaya Katılan Diğer Kişilerin Tanıklığı.....	95
C. Gizli Tanık (Tanığın Korunması).....	100
D. Tanık Beyanının İspat Değeri.....	104
a. Genel Olarak.....	104
b. Dolaylı Tanık Beyanının İspat Değeri	110
c. Gizli Tanık Beyanının İspat Değeri	112
3. Mağdur ve Müşteki Beyanları.....	115
A. Genel Olarak.....	115
B. Mağdur ve Şikayetçi Beyanlarının İspat Değeri.....	118

4. Belgeler	124
A. Genel Olarak.....	124
a. Yazılı Belgeler.....	128
b. Şekil Tespit Eden Belgeler.....	131
c. Ses ve Görüntü Kayıtları	132
B. Belgelerin İspat Değeri	135
a. Genel Olarak.....	135
b. Kolluk Tutanaklarının İspat Değeri.....	137
c. Ses ve Görüntü Kayıtlarının İspat Değeri	139
5. Belirtiler.....	142
A. Kavram	142
B. Belirti Çeşitleri	144
C. Belirtilerin İspat Değeri.....	145
6. Bilimsel Deliller.....	151
7. Dijital (Sayısal=Elektronik) Deliller	154
A. Dijital Delil Kavramı, Özellikleri, Çeşitleri ve Bulunduğu Yerler	154
B. Dijital Delillerin İspat Değeri.....	158
a. Genel Olarak.....	158
b. IP Tespitinin Delil Değeri.....	162
c. Ekran Çıktılarının Delil Değeri	167
d. ByLock Kayıtlarının Delil Değeri.....	174
8. Delil Değerlendirme Araçları	180
A. Bilirkişi Görüşü.....	180
a. Genel Olarak.....	180
b. Bilirkişiye Başvurulabilecek ve Başvurulamayacak Haller	185
c. Bilirkişi Raporunun Değerlendirilmesi ve Bağlayıcılığı	188
d. Uzman Mütalaası.....	192
B. Keşif.....	194

İKİNCİ BÖLÜM

DELİLLERİN TOPLANMASI, TARTIŞILMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Ş1. DELİLLERİN TOPLANMASI	199
I. GENEL OLARAK.....	199
II. SORUŞTURMA EVRESİNDE DELİL TOPLAMA	201

1. Soruşturma Evresi, Fonksiyonu ve Süjeler	201
2. Soruşturma Evresinde Delil Toplama İşlemleri	209
A. Genel Hatlarıyla Delil Toplama Yükümlülüğü	209
B. Şüphelinin İfadesini Alma	212
C. Mağdur ve Müştekinin Dinlenmesi	215
D. Tanıkların Dinlenmesi	217
E. Bilgi ve Belgelerin Toplanması	219
a. Genel Olarak	219
b. Bilgi Alma (Ön Bilgi Toplama) İşlemi ve İspat Değeri	221
c. İstihbari Bilgi ve İspat Değeri	224
F. Keşif Yapılması	227
G. Yer Gösterme	228
H. Teşhis	231
İ. Olay Yeri İnceleme	239
J. Ölünün Kimliğini Belirleme ve Adli (Ölü) Muayene, Otopsi	243
a. Ölünün Kimliğini Belirleme ve Adli (Ölü) Muayene	243
b. Otopsi	246
K. Fizik Kimliğin Tespiti	249
L. Bilirkişi İncelemesi	253
M. Dijital Delillerin Toplanması	255
a. Adli Bilişimin Önemi, Delillendirme Yöntem ve Süreci	255
b. Bulut Bilişim Sistemlerinde Adli Bilişime İlişkin Sorunlar	260
c. Bilgisayarlarda, Bilgisayar Programlarında ve Kütüklerinde Arama, Kopyalama ve Elkoyma (CMK m.134)	263
N. Koruma Tedbirlerine Başvurmak Suretiyle Delil Toplama	271
a. Arama	272
b. Elkoyma	278
c. Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Alınması ile Moleküler Genetik İnceleme	281
d. İletişimin Denetlenmesi	289
e. Gizli Soruşturmacı	301
f. Teknik Araçlarla İzleme	307
III. KOVUŞTURMA EVRESİNDE DELİL TOPLAMA	312
1. Kovuşturma Evresi	312
2. Kovuşturma Evresinde Delil Toplama	314

Ş2. DELİLLERİN ORTAYA KONULMASI, REDDİ VE TARTIŞILMASI.....	317
I. KAMU DAVASININ DURUŞMA DEVRESİ	317
II. GENEL OLARAK DELİLLERİN ORTAYA KONULMASI.....	323
III. DELİLLERİN ORTAYA KONULMA SIRASI.....	325
1. Sanığın Sorgusunun Yapılması.....	326
2. Mağdur ve Şikâyetçi Beyanlarının Ortaya Konulması	333
3. Tanık Beyanlarının Ortaya Konulması	336
4. Bilirkişi Mütalaalarının Ortaya Konulması ve Gerek Görüldüğünde Bilirkişinin Dinlenmesi.....	344
5. Tutanak ve Belgelerin Ortaya Konulması	346
6. Belirti Delillerinin Ortaya Konulması	353
IV. ORTAYA KONULMASI İSTENEN DELİLLERİN REDDİ.....	354
V. DELİLLERİN TARTIŞILMASI.....	359
1. Genel Olarak.....	359
2. Her Bir Delilin Ortaya Konulmasından Sonra Tartışma	361
3. Yüzleştirmek Suretiyle Tartışma.....	362
4. Doğrudan Soru Yönelme Suretiyle Tartışma.....	364
5. Delillerin Bütünü Üzerinde Tartışma	371
A. Genel Olarak.....	371
B. Esas Hakkında Mütalaa.....	375
C. Esas Hakkında Savunma	377
D. Son Sözün Sanığa Verilmesi.....	378
Ş3. DELİLLERİN MAHKEMECE DEĞERLENDİRİLMESİ VE SONUÇ ÇIKARMA	380
I. GENEL OLARAK DELİLLERİN MAHKEMECE DEĞERLENDİRİLMESİ.....	380
II. DELİLLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ YÖNTEMİ	386
1. Genel Olarak.....	386
2. Delillerin Sağlık Bakımından Değerlendirilmesi.....	387
3. Delillerin Bir Bütün Olarak Değerlendirilmesi	389
4. Boşlukların Doldurulması	393
5. Delilleri Değerlendirilmesinde ve Boşlukların Doldurulmasında Tamamlayıcı Yöntem Olarak Akıl Yürütme, Tecrübe Kuralları ve Karineler.....	395
A. Akıl Yürütme (Mantık Kuralları).....	397
a. Genel Olarak	397
b. Akıl Yürütme Türleri (Tümdengelim, Tümevarım, Analoji, Abdüktif).....	401

B. Tecrübe Kuralları	406
a. Genel Olarak	406
b. Hayatın Olağan Akışı	410
C. Karineler (Kavram, Türleri ve İşlevi)	413
III. DELİLLERDEN SONUÇ ÇIKARMA	418
1. Genel Olarak	418
2. Kanaatin Oluşumunda Etkili Faktörler	421
3. Hüküm	424
A. Genel Olarak	424
B. Hüküm Verme Metodolojisi	425
C. Hükümün Unsurları, Verilme Usulü ve Türleri	427
IV. MAHKEMENİN DELİL DEĞERLENDİRMESİNİN YASA YOLUNDA DENETİMİ	432

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DELİL YASAKLARI (HUKUKA AYKIRI DELİLLER)

§1. DELİL YASAKLARI (DELİL ELDE ETME VE DEĞERLENDİRME YASAKLARI)	439
I. GENEL OLARAK	439
II. DELİL YASAKLARININ AMACI	444
III. DELİL ELDE ETME YASAKLARI	446
IV. DELİL DEĞERLENDİRME YASAKLARI	449
1. Genel Açıklamalar	449
2. Hukuka Aykırı Delillerin Değerlendirilmesinde Yaklaşımlar (Mutlak-Nispi-Esnek Yaklaşım)	450
3. Karşılaştırmalı Hukukta Delil Değerlendirme Yasakları	453
4. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Delil Değerlendirme Yasakları	456
5. Genel Olarak Türk Hukukunda Delil Değerlendirme Yasaklarına Yaklaşım	459
6. Bazı Ceza Muhakemesi İşlemlerinde Delil Değerlendirme Yasakları	466
A. İfade ve Sorgu Kurallarına Aykırılıkta Delil Yasakları	466
B. Tanıkların Dinlenmesine İlişkin Düzenlemelere Aykırılık Hallerinde Delil Yasakları	469
C. Arama ve Elkoyma ile İlgili Kurallara Aykırılık Hallerinde Delil Yasakları	470

D. Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Almaya İlişkin Kurallara Aykırılık Hallerinde Delil Yasakları	476
E. İletişimin Denetlenmesine İlişkin Kurallara Aykırılık Hallerinde Delil Yasakları	478
F. Gizli Soruşturmacının Görevlendirilmesi ile İlgili Kurallara Aykırılık Hallerinde Delil Yasakları	485
G. Teknik Araçlarla İzleme ile İlgili Kuralların İhlaline İlişkin Delil Yasakları	487
V. ÖZEL ŞAHISLARIN ELDE ETTİĞİ YASAK DELİLLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	489
VI. TESADÜFEN EDİLEN DELİLLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	493
VII. HUKUKA AYKIRI DELİLLERİN UZAK ETKİSİ (ZEHİRLİ AĞACIN MEYVESİ)	501
1. Genel Olarak.....	501
2. Karşılaştırmalı Hukukta	502
3. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Yaklaşımı.....	504
4. Türk Hukukunda.....	504
VIII. YASAK DELİLİN DOSYADAN ÇIKARILIP ÇIKARILAMAYACAĞI SORUNU.....	509

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İSPAT İÇİN ŞÜPHENİN YENİLME ZORUNLULUĞU VE ŞÜPHEDEN SANIK YARARLANIR İLKESİ

Ş1. İSPAT İÇİN ŞÜPHENİN YENİLME ZORUNLULUĞU	511
I. GİRİŞ.....	511
II. İSPAT İÇİN ÖLÇÜT: ŞÜPHENİN YENİLMESİ ZORUNLULUĞU VE VİCDANİ KANAAT	511
1. Genel Olarak İspat Faaliyeti	511
2. İspat İçin Şüphenin Yenilmesi Zorunluluğu, Yenilmesi Gereken Şüphe ve Vicdani Kanaat	518
A. İspat İçin Şüphenin Yenilmesi Zorunluluğunun Yasal Temelleri.....	518
B. İspat İçin Yenilmesi Gereken Şüphe	520
a. Şüphe Kavramı	520
b. İspat İçin Yenilmesi Gereken Şüphe Nedir ve Şüphe Ne Zaman Yenilmiş Sayılır?	521
aa. Alman Hukukunda	522
bb. Anglo Amerikan Hukukunda	525
cc. Türk Hukukunda.....	526

C. Vicdani Kanaat Ölçütü.....	531
a. Genel Olarak.....	531
b. Gerekçe Gösterme Zorunluluğu ve Denetimi.....	536
§2. ŞÜPHE DEN SANIK YARARLANIR İLKESİ	541
I. KAVRAM VE İLKENİN ANLAM I.....	541
II. TARİHİ GELİŞİM.....	547
III. ŞÜPHE DEN SANIK YARARLANIR İLKESİNİN KAYNAĞI	548
IV. POZİTİF HUKUKTAKİ TEMELLERİ	550
V. KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA ŞÜPHE DEN SANIK YARARLANIR İLKESİ	552
VI. AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ KARARLARINDA ŞÜPHE DEN SANIK YARARLANIR İLKESİ	554
VII. ŞÜPHE DEN SANIK YARARLANIR İLKESİNİN KAPSAMI.....	556
1. Genel Olarak	556
2. Maddi Olaya İlişkin Şüphe.....	557
A. Suçun İspatına İlişkin Şüphe	558
B. Özellikli Bir Durum Olarak Cinsel Suçlarda İspat Meselesi	565
C. Manevi Unsura İlişkin Şüphe	571
D. Suçun Ağırлатıcı / Nitelikli Sebeplerine İlişkin Şüphe	580
E. Suçun İndirim Sebeplerine İlişkin Şüphe	583
F. Hukuka Uygunluk Sebeplerinde, Özellikle Meşru Savunma Halinde Şüphe	585
G. Haksız Tahrike İlişkin Şüphe	592
H. Suçun Özel Görünüş Hallerinde Şüphe.....	596
I. Objektif Cezalandırılma Şartlarında Şüphe	598
İ. Sanığın Kişiliğinin Önemli Olduğu Durumlar	598
J. Sanığın ve Mağdurun Yaşında Şüphe	600
3. Muhakemenin Şarta Bağlandığı Durumlarda Şüphe.....	604
VIII. İLKENİN GEÇERLİ OLMADIĞI DURUMLAR	609
1. Uygulanacak Hukuk Kuralı Konusunda Şüphe Sanık Lehine Yorumlanamaz	609
2. Soyut ve Teorik Şüpheler ilkenin Uygulanmasını Gerektirmez	611
3. Eksik Soruşturmanın (Araştırmanın) Bulunduğu Durumlarda Şüpheden Sanık Yararlanı r İlkesine Sığ ınılamaz	613
4. Bir Ceza Muhakemesi İşleminin Hukuka Uygun Olup Olmadığı Konusundaki Şüphe Lehe Yorumlanamaz.....	619

5. Hakaret Suçlarında Cezasızlık Sebebinin İspatında Şüphe Sanık Lehine Yorumlanamaz.....	620
6. Şüpheden Sanık Yararlanır İlkesi, Soruşturma Aşamasında Takipsizlik Kararı Verilmesinin Gerekçesi Olamaz	621
IX. ŞÜPHE DEN SANIK YARARLANIR İLKESİNİN SANIK YARARINA ORTAYA ÇIKAN SONUÇLARI	622
YARGITAY İÇTİHATLARI.....	625
1) ŞÜPHE DEN SANIK YARARLANIR İLKESİNE DAİR İÇTİHATLAR.....	625
2) HUKUKA AYKIRI DELİLLERE İLİŞKİN İÇTİHATLAR.....	746
3) EKSİK SORUŞTURMAYA İLİŞKİN İÇTİHATLAR	833
4) GENEL OLARAK İSPAT FAALİYETİNE İLİŞKİN İÇTİHATLAR	875
KAYNAKÇA	907